

8 Meter *Saskia* geprepareerd voor de winst

Wie wil winnen in de 8 Meter Klasse moet bereid zijn tot het uiterste te gaan. De eigenaar van de *Saskia* had niet genoeg aan één restauratie en liet zijn jacht prepareren in Enkhuizen, waar Ventis weet hoe je lichte masten maakt, en een romp heel veel stijver. Tekst: **Ron Valent**

De *Saskia* is waarschijnlijk de meest succesvolle 8 Meter van de fameuze Fife-familie. In 1931 ontworpen en gebouwd door William Fife III verdedigde zij in hetzelfde jaar met succes de Seawanhaka Cup tegen de Amerikaanse uitdager *Priscilla III*. Na vele wedstrijden in Engeland en Schotland verhuisde zij in 1955 naar Australië, waar zij nog vele jaren aan wedstrijden deelnam. In 2007 kwam zij terug naar Europa om deel te nemen aan de

Wereldkampioenschappen voor 8 Meters in Schotland. De 8 Meter Klasse is een enorm competitief gebeuren waarbij het verschil tussen winnen - Wereldkampioen worden en dus eeuwige roem vergaren of binnen enkele maanden vergeten zijn - een kwestie van seconden is. De 8 Meter Klasse wordt onderverdeeld in leeftijdscategorieën die weer strijden in verschillende klassen (zie kader): de International 8-Metre World Cup is er voor de Wereldkampioen met de snelste 8 onafhankelijk van welke leeftijd dan ook. Voor de Coppa d'Italia geldt hetzelfde, deze is voor de Europees kampioen. Dan zijn er nog de Sira Cup, de Neptune Trophy voor authentieke schepen van voor 1960, en de First Rule Cup voor de echte oudjes van voor 1920. Zeilend Nederland blaast overigens al jaren een stevig woordje mee in dit exclusieve circuit. In 2004 werd de *Lafayette* van Jos Fruytier en Ruud van Hilst voor het eerst Wereldkampioen en in 2005, 2011 en 2013 herhaalden zij deze stunt met de door Doug Peterson en Ian Howlett ontworpen en bij Johan Vels in Medemblik gebouwde *Hollandia II*. Vier keer

Wereldkampioen worden in tien jaar tijd is een bijzonder knappe prestatie; gek genoeg besteedden de Nederlandse media er maar weinig aandacht aan. Daarnaast verraste in 2013 de Nederlandse *Falcon* van eigenaar Jan Willem Ypma vriendenvijanddoorkampioen te worden in de Neptune Klasse. Meestal leggen schip en bemanning een jarenlang traject af voordat ze zodanig op elkaar zijn afgestemd dat ze meedoen om de prijzen, maar Ypma en zijn bemanning draaiden eigenlijk pas een jaar in het circuit mee. De *Falcon* werd in 2012 bij Fairlie Restorations volledig gerestaureerd.

Op zoek naar een mast

Terug naar de *Saskia*. Ondanks een restauratie bij Absolute Restorations in Portugal bleek dat de romp nog een beetje slap was, en de wantspanning niet goed verdroeg. Weliswaar waren bij Absolute Restorations een deel van de romp, een aantal wrangen, de complete dekwegering en het dek zelf vervangen, maar van een volledige en grondige restauratie was toch geen sprake geweest. Gedeeltelijk was dat te wijten aan het beperkte budget op

dat moment, maar ook aan de wens van de eigenaar in het seizoen weer te kunnen varen. Toen de huidige Schotse eigenaar op zoek ging naar een nieuwe mast kwam hij in aanraking met Ventis van Hans Peter Baars na ook bij drie Engelse werven een offerte te hebben opgevraagd. Bij de gesprekken in Engeland en Enkhuizen kwamen ook de andere problemen op tafel en de aangeboden oplossingen in combinatie met de offerte zorgden ervoor dat de eigenaar voor Ventis koos.

Ventis produceerde in Enkhuizen in 2012 de masten voor de 8 Meters *Bera* en *Svanevit*. Het drong tot de Klasse door dat men in Enkhuizen ook het fijnere werk beheerste, naast het maken van enorme rondhouten voor grote schoeners als *Elena* en *Germania*. Door de opgebouwde ervaring en de uitwisseling van kennis zijn de wanddiktes voor 8 Meter masten steeds dunner geworden en dus vanzelfsprekend lichter. Ook de goede kwaliteit en de lange lengtes van het tegenwoordig beschikbare Alaskan Sitka Spruce van Touchwood

Na lange tijd in Australië, kwam *Saskia* weer terug naar Europa (foto: Ron Valent)

DE 8 METER KLASSEMENTEN

Oorspronkelijk waren alle Meter Klasse schepen karveel gebouwd met gestoomde of stalen spanten. De klasse ging echter met zijn tijd mee en in de loop der jaren werd ook gebouwd in polyester, aluminium en tegenwoordig zelfs in lichte Sitka Spruce lattenbouw met een epoxy coating. Moderne Meter Klasse jachten zoals de *Lafayette* en de *Hollandia II* kregen een vleugelkiel, zoals die voor het eerst te zien was onder de *Australia II* die in 1983 de America's Cup won. Om schepen uit verschillende ontwerpfasen van de Rule een eerlijke kans te geven wordt er in verschillende klassen gevaren. De 8 Meters hebben 5 verschillende klassementen waarin om verschillende prijzen wordt gestreden:

1. De International 8-Metre World Cup voor de snelste 8 onafhankelijk van de leeftijd.
2. De Coppa d'Italia voor de Europees Kampioen. Elk type 8 Meter.
3. De Sira Cup voor 8 Meters gebouwd voor 1960, waarbij het toegestaan is de uitrusting aan te passen met moderne middelen en ontwikkelingen zoals zelfhalende lieren, carbon masten, exotische zeildoeken en met epoxy versterkte rompen.
4. De Neptune Trophy voor 8 Meters gebouwd voor 1960 of naar een ontwerp van voor 1960 waarbij het schip nog op geheel authentieke wijze is gebouwd en getuigd. Dit betekent: houten masten, traditioneel dekbeslag, geen exotische zeilen en geen versterkingen in de romp met epoxy e.d.
5. De First Rule Cup voor alle 8 Meters gebouwd voor - of gebouwd naar een ontwerp van voor 1920, of zeilend met een gaffeltuig.

heeft hieraan bijgedragen. Een mast zoals die nu bij Ventis wordt gebouwd heeft een maximale wanddikte van slechts 24 mm en weegt op een lengte van bijna 19 meter slechts 150 kilo! De masten die Ventis met zoveel succes maakt, worden door de Duitse ontwerpster Juliane Hempel getekend. Van buiten zien ze eruit als een gewone traditionele mast maar het vernieuwende zit hem dus in de wanddiktes plus het uitgekiende beslag in combinatie met rod rigging ontworpen door bureau Tuned uit Enkhuizen. De Haas RVS in Oudega voert het uit in rvs. Dit beslag wordt zeer strak en clean ontworpen met invloeden die Tuned uit de moderne racerij heeft overgenomen.

Draakje op de zaling

Ondanks deze moderne invloeden heeft Tuned ook veel oog voor esthetiek. Het beslag voor de nieuwe mast van de *Saskia* kenmerkt zich door fraaie details, zoals de in rvs uitgefreesde "Fife-Draak" die op de zalingen wordt gemonteerd. Alles bij elkaar weegt dit nieuwe beslag slechts een paar kilo, een heel verschil met de masten van de *Bera* en de *Svanevit*. Bij die schepen moesten de mastenmakers van Ventis met lede ogen aanzien hoe hun fraaie, lichte masten helemaal bovenin voorzien werden van vele kilo's wegend, massief bron-

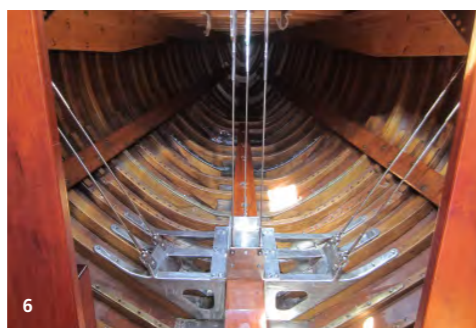
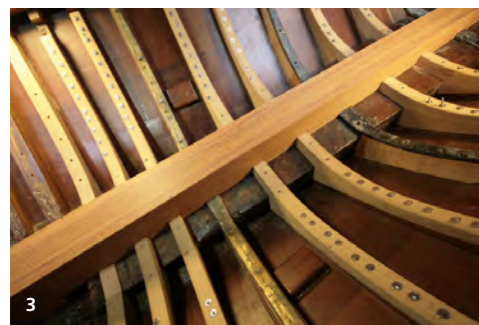
In Portugal werd *Saskia* voorzien van een nieuw dek: 1. eerste fase, een nieuwe dekwegering; 2. dekbalken worden ingemeten; 3. verstevigingen in het voordek 4. de mastkoker wordt aangebracht; 5. de 8 Meter werd ook opnieuw gelakt.

zen beslag. Prachtig en oerdegelijk gemaakt door GD Boote in Bremen, maar loodzwaar... Naast de nieuwe mast werd *Saskia* aan een nader onderzoek onderworpen. Daaruit bleek dat het mastspoor en een aantal spanten en wrangen in het voor- en achterschip moesten worden vervangen en verzwaaard. Dit is in de winter van 2012 gedaan. Ook is er een compleet nieuw en sterk frame van rvs ingebouwd rond het mastspoor. Het resultaat is dat *Saskia* - om de woorden van Hans Peter Baars van Ventis te gebruiken - "retestijf" is geworden en beter en sneller dan ooit. Vervolgens werd het interieur teruggeplaatst en daarna de romp prachtig afgelakt.

Na een proefvaart op het IJsselmeer reisde het jacht door naar de Fife Regatta in Schotland en daarna naar een aantal wedstrijden in Cowes. Op de Solent won zij alles waaraan zij deelnam. De eigenaar is zo verrukt van het schip dat hij zijn *Lafayette*, waarmee hij toch een paar keer Wereldkampioen is geworden, te koop heeft gezet. Voor 2014 heeft hij zijn zinnen gezet op het winnen van de Neptune

1. & 2. Voor extra stijfheid waren nieuwe spanten in het voorschip nodig
3. Na het werk bij Ventis
4. Van buitenaf is te zien wat is aangepakt
5. Ventis plaatste een rvs frame met trekstangen om het geheel rondom de mast veel stijver te krijgen
6. & 7. Het frame in overzicht en detail
8. De mooiste zalingen ooit mét draakje
9. De rod rigging wordt doorgevoerd
10. Nieuw beslag van De Haas
11. Naadloos... 12. Klaar voor de strijd

Trophee in La Trinité sur Mer, met de *Saskia*. Dit jaar belooft sowieso een interessant jaar te worden voor de Nederlandse 8 Meters en voor de 8 Meter Klasse in het algemeen. De prestaties van de schepen die uitgevoerd zijn met nieuwe masten van Ventis zullen door de anderen nauwlettend worden gevolgd. Hans Peter Baars droomt ervan om van Enkhuizen een Meter Klasse centrum te maken. De plannen voor een nieuw aan te leggen haven pal voor de deur liggen er al en de prachtige 8 Meters die internationaal aan de weg timmeren zijn het perfecte uithangbord om het huidige succes nog verder uit te bouwen. Ventis heeft de laatste jaren een fraaie serie

fraaie klassieke scherpe jachten onder haar dak bijeen gebracht. Daaronder de 8 Meters *Angela*, *Connewego*, *Varg* en *Svanevit*, de 9 Meter *Angödomen*, de toer 8 Meter *Pelgrim*, de Scherenkruisers *Sirius*, *Margaux* en *Elisa*, de 50m³ Seefahrtkreuzer *Fortuinen* de prachtige *Aline IV* (zie SdZ 2012.9). Een aantal van deze schepen ligt hier slechts voor winterstalling en wat lopend onderhoud, terwijl bij een aantal anderen sprake is van een complete restauratie, al of niet over meerdere jaren verspreid. Buiten de loods staat de 8 Meter *Lafayette* die, zoals gezegd, te koop is. De *Connewego* is overigens een ander verhaal. Aan dit door Olin Stephens

ontworpen jacht wordt al enige jaren met horten en stoten gewerkt. Alle spanten, alsmede grote delen van de kiel, steven en hekbalk zijn inmiddels vervangen. Er werd een nieuw dek gelegd en een opbouw gemaakt en onlangs ook een nieuwe mast. De *Svanevit* komt ieder jaar voor de winter terug uit Duitsland en is inmiddels behoorlijk onder handen genomen. De *Svanevit* is overigens de oude *Zilverwiek* van G.A.S Jongeneel, de eerste voorzitter en één van de oprichters van de VKSJ. Zij was in de jaren '70 en '80 een bekende verschijning op de Nederlandse wateren, maar heeft nu een Duitse eigenaar. Vijf jaar geleden werd eraan begonnen en

VROEG SUCCES

Het vroegste succes van Nederland in de 8 Meter Klasse dateert alweer uit 1928 toen de eerste *Hollandia* zilver haalde op Olympische Spelen in Amsterdam. Het jaar daarvoor had zij zelfs de Coppa d' Italia gewonnen, het Europees Kampioenschap voor 8 Meters. Het is geen toeval dat dit door G. de Vriesch Lentsch ontworpen schip onlangs door Jos Fruytier in Turkije totaal is gerestaureerd. Houtimporteur John Lammerts van Bueren had het wrak al bijna 20 jaar geleden in toenmalige Oost-Duitsland gevonden. De *Hollandia* zal dit jaar voor het eerst weer aan wedstrijden gaan deelnemen, mogelijk zelfs op de komende WK in La Trinité sur Mer.

inmiddels is het complete interieur teruggebracht naar de oorspronkelijke inrichting zoals Tore Holm die in 1939 heeft getekend. De romp is waar nodig vervangen en er is een

nieuwe mast gemaakt. Deze winter gaat de kiel eraf en wordt de kielbalk vervangen en zo blijft Ventis de komende tijd betrokken bij zeer interessante klassieke projecten. ⚓